International Organization for Migration (IOM)
The UN Migration Agency

Kulturorientering for kvoteflyktninger

Temaer og timeplan for voksne

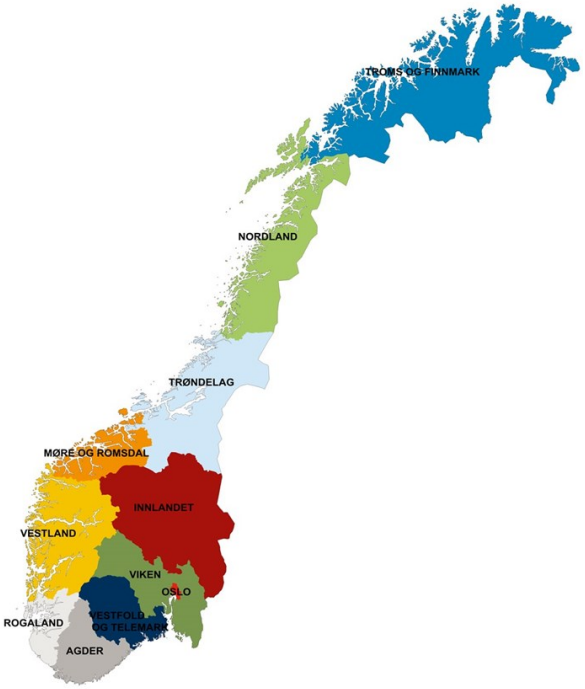

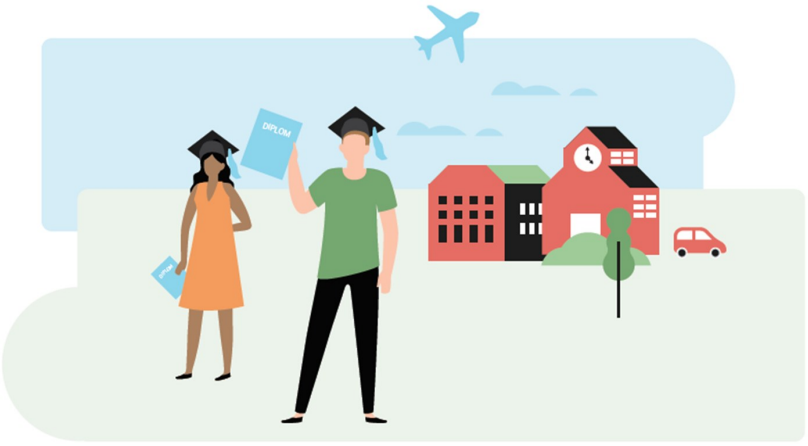

Forord

På oppdrag fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) holder IOM kulturorienteringskurs for FNs kvoteflyktninger før avreise til Norge. Siden 2003 har mer enn 20 000 flyktninger deltatt på kurset, fra land som Afghanistan, Bhutan, Colombia, Den Demokratiske Republikken Kongo (DRC), Eritrea, Irak, Iran, Liberia, Myanmar, Palestina, Sudan, Sør-Sudan og Syria.

Kurset har som hovedmål å medvirke til flyktningers evne til å takle de umiddelbare utfordringene de møter etter ankomst i Norge. Kurset har også som formål å gjøre flyktningene oppmerksomme på mulige utfordringer knyttet til integreringsprosessen, øke deres muligheter for raskere å bli økonomisk selvstendige, og å legge til rette for integrering i det norske samfunnet.

Dette heftet oppsummerer temaer og timeplan for kulturorienteringskurset for voksne flyktninger før ankomst i norske kommuner. Den er skrevet med tanke på mottaksapparatet i Norge og tar sikte på å være til nytte for kommuner, andre offentlige instanser, organisasjoner, frivillige grupper og individer som skal møte overføringsflyktninger.

Den Internasjonale Organisasjonen for Migrasjon (IOM) er verdens ledende mellomstatlige organisasjon på migrasjonsfeltet. IOM tilbyr tjenester og rådgivning til både stater og migranter. Vi arbeider ut ifra prinsippet om at en human og velorganisert migrasjon er til det beste for migranter og samfunn.

IOM setter pris på samarbeidet med norske kommuner i det viktige arbeidet for å integrere og følge opp kvoteflyktningene fra avreise og til ankomst i Norge.

Dag 1- Velkommen til Norge, Norge i et nøtteskall

Innledning, gjennomgang av klasseromsregler, bli kjent med deltakere, samt rettigheter og plikter for hver flyktning i selve overføringsprosessen (frivillig prosess), og testing av kunnskap om Norge (Pre-quiz). Undervisningen fortsetter med «Norge i et nøtteskall»- om befolkning, klima (og påkledning), årstidene, religion og språk. Etter lunsj får flyktningene innblikk i det politiske systemet (demokrati), velferdsstaten og skatt, frihet og likestilling. Dagen avsluttes med en innledning om det digitale Norge med refleksjon rundt bruk av internett på mobil og pc for offentlig digital kommunikasjon. Refleksjoner rundt tall og fakta er knyttet til hva flyktningene kan relatere seg til fra sin egen verden.

Dag 2- Norsk kultur og sosiale interaksjoner; hus, familie og hjemmet samt hverdagsliv- mat, transport og punktlighet

Orientering om hverdagen i det norske samfunnet med fokus på punktlighet og koblingen til transport systemet, mat, hus og hjem. Orienteringen fortsetter med familiestruktur, barneoppdragelse, barnas rettigheter, likestilling mellom kjønnene og roller i familien. Etter lunsj handler det om hverdagsliv og norske verdier; dugnad, hilsemåter, hvordan skaffe sosialt nettverk (arenaer for å møte andre) og vennskap.

Dagen avsluttes med refleksjoner rundt kulturelle forskjeller- fra hjemlandet, transittlandet og i Norge.

Dag 3- Å flytte til en ny kultur, Introduksjonsprogram, utdanningssystem

Dagen tar opp tråden fra dag 2 og fortsetter med kulturelle forskjeller og likheter, kultursjokk, tilpasninger og justeringer. Orientering om flyktningenes rettigheter og plikter til deltagelse i introduksjonsprogrammet og kompetansekartlegging, dets struktur og mål. Praktisk informasjon rundt introprogrammet fortsetter med video og rollespill. Deretter fortsetter dagen med orientering om norsk utdanningssystem med vekt på skole/hjemme samarbeidet, lærerens rolle, foreldres involvering, fritidsaktiviteter og SFO.

Dag 4- Arbeid, levekostnad og budsjett; helsesystemet og helsetjenester; norske lover og rettigheter og plikter

Flyktningene får innblikk i norsk arbeidsliv, arbeidsmarked, mulighet for å skaffe seg jobb og hvorfor det er viktig å ha en jobb i Norge. Det legges vekt på levekostnader i Norge og behov for stramt budsjett, og håndtering av inntekt/ penger samt lån. I tillegg gis et innblikk i norsk banksystem og ulike betalingsmåter (med gjenopptakelse av det digitale Norge). Under helse lærer deltakerne om sunn livsstil, fastlegeordningen, reproduktiv helse og mental helse. Temaet fortsetter med helse og omsorg til mennesker med nedsatt funksjonsevne og eldreomsorg.

Dagen avsluttes med tema vold og norsk lov og rett (fokus på tvangsekteskap, vold i nærerelasjoner, seksuell trakassering og overgrep, negativ sosial kontroll).

Dag 5- Livet i en norsk kommune; «mitt nye liv i Norge»; reisen til Norge; og refleksjoner og dialog om flyktningers inntrykk av Norge.

Siste dagen av kulturorientering starter med hvordan flyktninger blir tatt imot ved ankomst i Norge og hva som følger etter ankomst i kommunen, blant annet obligatorisk helsesjekk og forberedelser til introduksjonsprogrammet. En gjennomgang av offentlige kontorer - hvem gjør hva - før refleksjoner rundt flyktningers inntrykk av livet i Norge med fokus på utfordringer og muligheter. Orienteringen fortsetter med varig oppholdstillatelse og norsk statsborgerskap, før diskusjon om og refleksjoner rundt flyktningers livsplan i Norge. Det legges vekt på flyktningers bidrag og deltakelse i det norske samfunnet. Kulturorienteringen avsluttes med reisen til Norge, assistansen de vil få fra IOM: melding om reisen, visum og reisedokumenter, tillatt bagasje, assistanse til og på flyplassen, i transitt og ved ankomst. Siste temaet er en gjennomgang av reise med fly .

International Organization for Migration (IOM)
The UN Migration Agency

Dette heftet ble laget med med innspill fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI)

For mer informasjon om IOM i Norge og det Norske kulturorienteringsprogrammet, se: www.norway.iom.int

Photos and illustrations in this booklets are copyrighted

INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR MIGRATION (IOM) • MISSION IN NORWAY OFFICE: Skippergata 33, 0154 Oslo, Norway • POST: Pb 8927 Youngstorget, 0028 Oslo, Norway T. +47 23 10 53 20 • F. +47 23 10 53 23 • iomoslo@iom.int • www.norway.iom.int